Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002388

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-06-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуртовенко Владислав Олександрович
2. Vladyslav O. Hurtovenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 25-07-2025

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 140

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.29.15, 68.29.21, 68.35.17, 68.35.37, 68.37.33

Тема дисертації:

1. Продуктивність соняшнику залежно від обробітку ґрунту та заходів контролювання сегетальної рослинності в Правобережному Лісостепу України

2. Sunflower productivity depends on soil cultivation and seed vegetation control measures in the Right-Bank Forest-Step of Ukraine

Реферат:

1. У роботі представлено результати наукового дослідження у двох польових дослідах. Перший дослід було спрямовано на вивчення впливу основного обробітку ґрунту на його агрофізичні та агрохімічні показники й урожайність соняшника. Другий дослід було присвячено встановленню оптимальної системи протибур'янового захисту посівів соняшнику на фоні різних обробітків ґрунту від бур'янів для досягнення ресурсно адекватної урожайності. У 2022–2024 роках під час проведення досліджень погодні умови істотно

відрізнялися між собою, а також від середніх багаторічних. Зокрема відмічено підвищення показників температурного режиму. Опади були нерівномірні протягом вегетації соняшника, що створювало екстремальні умови для рослин. Підтвердженням цього є проведений аналіз коефіцієнта типовості, що засвідчив істотні відхилення показників між роками та місяцями. Встановлено, що за найбільшої кількості опадів на початку вегетації в 1 м шарі ґрунту у посівах соняшника було накопичено продуктивної вологи за безполицевого обробітку ґрунту на 25–27 см – 195 мм, водночас за полицевого – 25–27 см – 190 мм, полицевого – 14–16 см – 185 мм та мілкого безполицевого – 14–16 см – 180 мм. Коефіцієнти типовості засвідчує різницю між цими показниками в усіх варіантах. Найвищі витрати вологи на формування 1 т врожаю соняшнику властиві за безполицевого мілкого обробітком ґрунту – 615 м3/т. Найменша витрата вологи на формування 1 т врожаю, що зі свого боку є господарськи найефективнішим, виявлена за безполицевого обробітку на 25–27 см – 550 м3/т. На кінець вегетації виявлено значне зменшення продуктивної вологи в ґрунті порівняно з початком вегетації, найвища кількість була за системи мілкого обробітку 99 мм, за інших обробітків – 97–98 мм. Отже, у кінці вегетації істотного впливу вивчених варіантів на запаси продуктивної вологи не виявлено. Важливим показником агрофізичних водних властивостей ґрунту є його водопроникність. Ґрунти, які мають погану водопроникність, гірше вбирають вологу опадів, зменшуючи водонакопичення. Водночас відбувається посилення ґрунтової ерозії ґрунту. Загалом за 3 години спостережень кількість води, яка змогла проникнути в нижні шари ґрунту, склала 396–426 мм, залежно від варіанту обробітку. Встановлено, що за всіх варіантів проведених досліджень формується оптимальна щільність ґрунту для вирощування соняшнику, яка становила 1,16–1,26 г/см3. Встановлено, що видовий та кількісний склад бур'янів у посіві соняшника змінювався в залежності від погодних умов, зокрема від початку вегетаційного сезону. Досліджено, що ефективність досліджених гербіцидів істотно залежить від кількості опадів за вегетаційний період та основного обробітку ґрунту. За недостатньої кількості опадів найвищу технічну ефективність мають ґрунтові гербіциди Челендж (аклоніфен 600 г/л) у нормі 5 л/г – загибель бур'янів 78,3 % та Рейсер (флурохлоридон, 250 г/л) в нормі 3 л/га –ефективність склала 70,4 %. За достатньої кількості опадів найвищу ефективність має застосування бакової суміші Челендж (аклоніфен, 600 г/л) 2,5 л/га + Прометрекс (прометрин, 500 г/л) 1,5 л/га – 86–89 %. Отримані показники свідчать, що в роки спостережень технічна ефективність гербіцидів виявилася середньою у зв'язку з посушливістю погоди. За господарською ефективністю найкраща урожайність соняшника була у досліджуваному варіанті за використання безполицевого обробітку ґрунту на 25–27 см на тлі промислової системи землеробства.

2. The paper presents the results of scientific research in two field experiments. The first experiment was aimed at studying the influence of the main tillage on its agrophysical and agrochemical indicators and sunflower yield. The second experiment was devoted to establishing the optimal system of weed protection of sunflower crops against the background of various tillage against weeds to achieve resource-adequate yield. In 2022–2024, during the research, the weather conditions differed significantly from each other, as well as from the average multi-year ones. In particular, an increase in temperature indicators was noted. Precipitation was uneven during the sunflower growing season, which created extreme conditions for plants. This is confirmed by the analysis of the typicality coefficient, which showed significant deviations of indicators between years and months in general. It was established that with the greatest amount of precipitation at the beginning of the growing season in 1 m of soil layer in sunflower crops, productive moisture was accumulated with no-till tillage at 25–27 cm – 195 mm, at the same time with no-till tillage at 25–27 cm – 190 mm, no-till tillage at 14–16 cm – 185 mm and shallow no-till tillage at 14–16 cm – 180 mm. The coefficients of typicality show the difference between these indicators in all variants. The highest moisture consumption for the formation of 1 ton of sunflower harvest is characteristic of no-till shallow tillage – 615 m3/t. The lowest moisture consumption for the formation of 1 ton of crop, which in turn is the most economically efficient, was found with no-till cultivation at 25–27 cm – 550 m3/t. At the end of the growing season, a significant decrease in productive moisture in the soil was found compared to the beginning of the growing season, the highest amount was 99 mm for the shallow cultivation system, 97–98 mm for other cultivations. Therefore, at the end of the growing season, a significant impact of the studied options on the reserves of productive moisture was not found. An important indicator of the agrophysical water properties of the

soil is its water permeability. Soils that have poor water permeability absorb precipitation moisture worse, reducing water accumulation. At the same time, soil erosion increases. In total, during 3 hours of observation, the amount of water that was able to penetrate into the lower layers of the soil was 396–426 mm, depending on the tillage option. It was established that for all variants of the conducted studies, the optimal soil density for growing sunflower is formed, which was 1.16–1.26 g/cm3. It was established that the species and quantitative composition of weeds in sunflower crops changed depending on weather conditions, in particular from the beginning of the growing season. It was studied that the effectiveness of the studied herbicides significantly depends on the amount of precipitation during the growing season and the main soil cultivation. With insufficient rainfall, the highest technical efficiency is achieved by the soil herbicide Challenge (aclonifen, 600 g/l) at a rate of 5 l/h – weed death 78.3 % and Racer (fluorochloridone, 250 g/l) at a rate of 3 l/ha, its efficiency was 70.4 %. With sufficient rainfall, the highest efficiency is achieved by the use of the tank mixture Challenge (aclonifen, 600 g/l) 2.5 l/ha + Prometrex (promethrin, 500 g/l) 1.5 l/ha – 86–89 %. The obtained indicators indicate that in the years of observation, the technical efficiency of herbicides was average due to the dry weather. According to the economic efficiency of the studied variants, the expressed yield of sunflower was the best when using no-till tillage at 25–27 cm against the background of the industrial farming system.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гуртовенко В. О., Цюк О. А. Водний режим чорнозему типового залежно від агротехнічних заходів. Аграрні інновації. 2023. № 22. С. 36–40.
- Гуртовенко В. О., Цюк О. А. Ефективність застосування ґрунтових гербіцидів на посівах соняшника. Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2024. № 3 (109).
- Гуртовенко В. О., Цюк О. А. Зміна основних агрофізичних показників чорнозему типового за різних систем землеробства та систем основного обробітку ґрунту. Таврійський науковий вісник. 2024. № 138. С. 42–47.
- Гуртовенко В. О., Цюк О. А. Зміна поживного режиму чорнозему типового залежно від системи землеробства та системи основного обробітку ґрунту у посівах соняшнику. Зрошуване землеробство. 2024. № 82. 2024. С. 26–30.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110137

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цюк Олексій Анатолійович

2. Oleksii A. Tsiuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаліч Юрій Ігорович
2. Yurii I. Tkalich

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-2208-0163

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борис Наталія Євгенівна
2. Nataliia Y. Borys

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9385-1263

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут землеробства Національної академії аграрних наук"

Код за ЄДРПОУ: 00496834

Місцезнаходження: вул. Машинобудівників, буд. 2-б, смт. Чабани, Фастівський р-н., 08162, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юник Анатолій Васильович
2. Anatolii V. Yunyk

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-6275-1000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літвінов Дмитро Вікторович
2. Dmytro V. Litvinov

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-6589-3805

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Танчик Семен Петрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Танчик Семен Петрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярчук Сергій Васильович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна